

Illustreret Tidende

Nr. 636.

Kommer hver Søndag.

Kjøbenhavn den 3. December 1871.

2 Rdr. Fjerdingaaret.

13de Bind.

Indhold.

Peder Hjort, af P. Hansen. — Avissælgerne i London. — Jørgen Slot — Gousta-Fjeldet i Thelemarken. — Bavnens, en Fortælling af Ivar Ring. (Fortsat.) — Literatur.

Tillæg: Meddelelser af blandet Indhold. — Bekjendtgørelser.

Peder Hjort.

At skrive en Biografi af Peder Hjort til et illustreret Ugeblad er en ligesaa umulig som overflødig Opgave, hvis man tager Ordet Biografi i dets sædvanlige Betydning som en Livsskildring, der følger sin Gjenstand fra Vuggen til Graven og dvæler ved hvert enkelt betydningsfuldt Stadium i hans Liv. Umulig er Opgaven, fordi der fra den Afdødes Personlighed som Centrum gaaer en saadan Uendelighed af Radier ud til hele Periferien af dette Aarhundredes aandelige Virksomhed i Danmark, at Skildringen af den enkelte Mands Liv vilde svulme op til en Skildring af hele Tidsalderens Liv — og overflødig bliver den, fordi Peder Hjort i de Skrifter, hvormed han sysselsatte sig i sine sidste Leveaar, selv har samlet et saadant biografisk Stof, at Adgangen til et fortroligere Kjendskab til hans Liv og dets Interesser er bleven forholdsviis let; kun ved Kjendskabet til disse Interesser faaer man Kjendskab til hans Personlighed, men dette Kjendskab er da ogsaa til Gjengjæld nøie og udtømmende. Thi hos Peder Hjort er der langt mindre Tale om nogen stærkt udpræget personlig Individualitet, end om den livlige Deltagelse i alle Tidens Spørgsmaal, hvorved han ligesom har kløvet sit oprindelige Jeg i en Mængde mindre Existenser, der hver har haft sit Omraade at tumle sig paa. Der er selvfølgelig Grundtræk i hans Charakter, som give hver af disse Existenser sit eiendommelige Fællespræg og Personlighedsstempel, men det mest karakteristiske Grundtræk i Peder Hjorts Væsen var netop hans Interessers Alsidighed, og jeg veed Faa, der med saa megen Ret som han kunde have valgt til sin Devise det gamle Ord: *Nil humani a me alienum puto.*

Der kan altsaa ikke være Tale om, her at skrive Peder Hjorts Biografi. De Linier, der skulle ledsage hans Portrait, maae indskrænke sig til at tegne en flygtig Contour af hans aandelige Personlighed, ligesom det farveløse Billede søger at gengive hans legemlige Træk kun med Sort paa Hvidt. Hvis et saadant Omrids kan kalde supplerende Momenter frem for den Kyndiges Erindring og paa samme Tid give den mindre Kyndige et Slags Billede af Manden, saa er der naaet, hvad der tilsigtes.

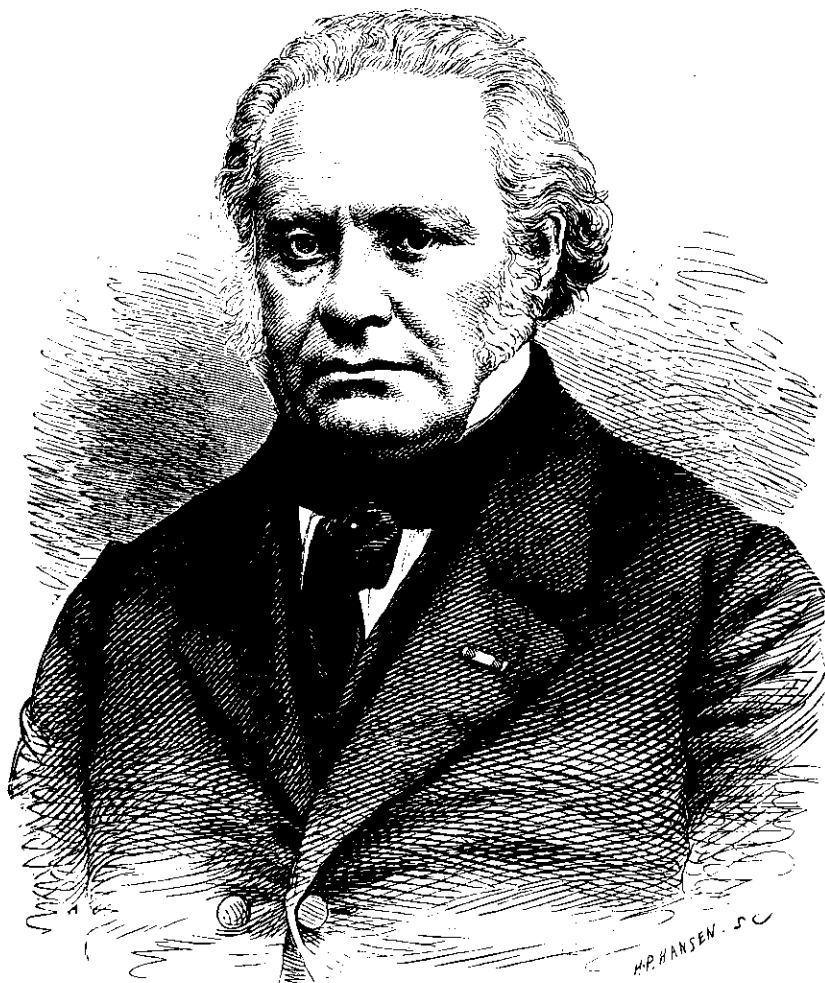
Blot ved at træde ind i Peder Hjorts Studereværelse fik man et stærk Indtryk af denne Mands omfattende Interesser. Jeg vil ikke tale om de høie og tætfyldte Bogreoler, der ikke alene dækkede alle Væggene, men endog afdelte Stuen som Reolskille- rummene i et Bibliothek; jeg vil blot henlede Blikket paa hans Skrivebord henne ved det ene Vindue. Dets omfangsrige Flade var saa tæt bepakket med alskens Literatur, at der knap var Plads til de Manuscripter eller Correspondancer, der for Tiden skulde gøres færdige. Og hvad var da Indholdet af de høie Bunker Bøger og Skrifter, som laae paa Skrivebordet »til Expedition«? Ja, her mødtes den graaeste Oldtid med den alleryngste Nutid. En romersk Classiker, hvori et eller andet Citat skulde opledes, et nyt historisk Værk, hvis Synspunkt han skulde gøre sig bekjendt med, den sidste Novelle fra igaar, et filosofisk Indlæg fra den gamle, forlængst udkæmpede Strid om Determinismen, hvori en Yttring skulde eftersees til Sammenligning med en Udtalelse i et nylig udkommet tysk Skrift om samme Emne, en engelsk Undersøgelse af de europæiske Arbejderforhold, den nye Udgave af N. M.

Petersens sproglige og historiske Arbejder, Martensens Christelige Ethik, Ibsens Digte, J. A. Hansens Forfatningshistorie o. s. v. o. s. v. foruden — og det var maaskee det Mærkeligste — en saadan Overflødighed af Maanedsskrifter, Ugeblade og Aviser, at alene deres Gjennemlæsning syntes at maatte optage en Læsers hele Tid; thi her vare ikke blot de kjøbenhavnske Dagblade, store og smaa, men adskillige svenske og tyske Blade, foruden ikke faa — Provindsaviser.

Foran denne forskjelligartede aandelige Anretning tilbragte Peder Hjort sin Dag, saalænge han endnu kunde holde sig oven Senge. Her sad den gamle Mand, hvis Manddomsarbejde laa saa mange Decennier tilbage, og hvis Existens den travle Samtid næsten havde glemt — her sad han og vogtede med et skarpt Øie og med en vaagen Aands hele mærkværdige Livlighed paa denne Samtids Bevægelser, de mindste som de største; for ingen af dens Interesser var han fremmed, han kjendte dens varige Værker som dens Døgnproducter, han tog Del i dens Bevægelser — han var med i dem, han billigede eller dadlede dem, og han lagde ikke Skjul derpaa: bedst som man var med sine Tanker langt inde i andre Egne af Livet og hos andre Personligheder, kunde det hænde, at man fik en lille Billet sendt med Fodposten; man kjendte strax Hjorts »fatale Haand«, som Molbech kaldte den, og vidste, at den indeholdt en Udtalelse eller et Vink eller en Berigtigelse i Anledning af en Bog eller en Avisartikel, som han forudsatte, man interesserede sig ligesaa levende for som han.

Hjort har udgivet adskillige Breve, som i sin Tid ere skrevne til ham, og flere ere i Behold efter ham, men Antallet af dem, han selv har skrevet, beløber sig sikkert til det Mangedobbelte. Han havde en sand Mani for at skrive Breve, ofte lange og udtømmende, men ofte ogsaa ganske smaa Billetter med et enkelt Spørgsmaal eller en enkelt kort Bemærkning; medens han boede i Sorø, maatte hans Tjenestepige mange Gange hver Dag løbe ind ved Siden af til Wegener eller over Gaden til Hauch med disse smaa Correspondancer, og naar der kom en ny Pige i Huset, varede det noget, inden hun kunde vænne sig til at opfatte denne Del af sine Pligter med Alvor. Denne Trang til strax at meddele sine Indtryk eller befrie sig fra sin Tvivl, bevarede Hjort til sine seneste Dage, og den var et Vidnesbyrd om, at hans Aand havde en ligesaa stor Tilbøielighed til Productivitet som Evne til Receptivitet.

Fra Hjorts tidligste Ungdom lagde disse Aandsegenskaber sig fordom i hans Liv. Efter at han 1811 var bleven Student, atten Aar gammel

Professor Peder Hjort, N. af D.